

PAMUK LİSANSLI DEPO TEBLİĞİ

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, standartları belirlenen pamuğun emniyetli ve sağlıklı koşullarda depolanmasını ve ürün senetleri vasıtasıyla ticaretinin kolaylaştırılmasını sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, pamuğun depolanacağı lisanslı depolarda bulunması gereken asgari niteliklere ve depolama hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar ile pamuk lisanslı depoculuk faaliyetlerine dair diğer hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu ile 12/4/2013 tarihli ve 28616 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,
- Balya: Linter pamuk ve lif döküntüsü pamuk hariç olmak üzere brüt ağırlığı en az 190 kg olan preselenmiş pamuk ünitesini,
- Borsa: Aralarındaki sözleşme çerçevesinde lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senetlerinin kota ettirildiği, alım satımının yapıldığı ve hareketlerinin kontrol ve takip edildiği ürün ihtisas borsasını,
- Depolama hizmetleri: Lisanslı depoya kabul edilen pamuğun; tartılması, boşaltılması, yüklenmesi, ambalajlarının onarılması, depolamaya uygun hale getirilmesi, depolanması ve depodan çıkarılması gibi hizmetleri,
- Kanun: 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununu,
- Lisans: Bakanlıkça verilen faaliyet iznini gösterir belgeyi,
- Lisanslı depo: Lisans kapsamında pamuğun sağlıklı koşullarda muhafaza ve ticarî amaçla depolanması hizmetlerini sağlayan tesisleri,
- Lisanslı depo işletmesi/işleticisi: Pamuğun depolanmasıyla iştigal eden ve Kanun kapsamında geçerli bir lisansa sahip anonim şirketi,
- Linter pamuk: Çırcırlama esnasında pamuktan ayrılan çekirdeğin (çiğidin) üzerinde bulunan hav'ın lintergin tesislerinde işlenmesi ile elde edilen pamuk,
- Lif döküntüsü pamuk: İplik yapımı ve çırcırlama sırasında meydana gelen pamuk lifi döküntüleri,
- Mudî: Depolama hizmetleri için pamuğu lisanslı depoya teslim eden veya lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senedini mevzuata uygun olarak elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,
- Pamuk: Preselenmiş pamuk ürününü,
- Ürün senedi: Lisanslı depo işletmesince düzenlenen, pamuğun mülkiyetini temsil ve rehmini temin eden kıymetli evrakı,
- Yetkili sınıflandırıcı: Tarım ürünlerini analiz eden, ürünün nitelik ve özelliklerini belirleyen, standartlara uygun olarak sınıflandıran ve bu durumu belgelendiren Bakanlıkça lisans verilmiş laboratuvarları işleten gerçek ve tüzel kişileri,
- Yönetmelik: Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğini, ifade eder.

Lisanslı depolarda bulunması gereken asgari nitelikler

MADDE 5 – (1) Pamuğun depolanacağı lisanslı depoların;

- Taban, iç ve dış duvar yüzeyleri ile çatısının pamuğa yabancı madde karışmasını ve kirlenmesini önleyecek ve rutubeti geçirmeyecek, pamuğu her türlü koku ve hava etkisi ile iç ve dış zararlarından koruyacak şekil ve nitelikte olması,
- Kapalı olması, pamuğun depolara aktarılması ya da depolardan tahliyesi amacıyla ihtiyaç duyulan nakil ve diğer araç ve gereçlerin rahatça çalışabileceği genişlikte boş alanların ve geçiş yerlerinin bulunması,
- Tabanın pamuğun zarar görmesini engelleyecek yükseklikte beton veya aralıksız taş döşeli olması ve açık alanlarının çamur veya su birikintisini önleyecek şekilde olması,
- Farklı yıl ürünü pamuk ile çeşitli grup, tip, sınıf ve derecedeki pamukların karışmasını, niteliklerinin bozulmasını, fazla basınç altında bulunmasını önleyecek önlemlerin alınmasına elverişli büyüklükte ve nitelikte olması ve ihtiyaç duyulması halinde pamuğun geçici olarak bekletilebileceği yeterli açık alan veya sundurmanın bulunması,
- Yeterli havalandırma sistemi, belgelendirilmesi suretiyle yeterli yangın söndürme sistemi, kaçak akıma ve neme karşı korumalı özel muhafazalı elektrik sistemi ile pamuğu depolara nakledilmesi için gerekli ekipmanı ve nakil sistemine sahip olması,
- Depolama hizmetleri ve depolamayla ilgili ihtiyaç duyulan diğer yan hizmetleri yerine getirebilecek teknik donanımına sahip bulunması, gerekir.

(2) Bakanlık, depolanacak pamuğun sağlıklı koşullarda muhafazasına yönelik gerekli gördüğü diğer depo niteliklerini arayabilir, uygulamaya koyabilir.

(3) Lisanslı depo işletmesinin lisansa tabi kapalı depo kapasitesi 10.000 tondan, her bir şubesinin kapalı depo kapasitesi ise 1.000 tondan az olamaz.

(4) Pamuğun depolanacağı yerler, belirli bir sistematığe göre numaralandırılır. Depoların numaralandırılması giriş kapılarının üzerine yapılır, depo içindeki ünitelerin numaralandırılması ise pamuğun karışmasına mahal vermeyecek şekilde kolayca görülebilecek biçimde yapılır. Bakanlık, numaralandırmanın nasıl yapılacağı konusunda standart bir düzenleme yapıp zorunlu uygulamaya koyabilir.

Sermaye

MADDE 6 – (1) Lisanslı depo işletmesinin,

- 10 bin tona kadar; 1 milyon TL,
- 10.000 ila 20.000 ton için; 1,50 milyon TL,
- 20.001 ila 40.000 ton için; 2,00 milyon TL,
- 40.001 ila 70.000 ton için; 2,50 milyon TL,

d) 70.000 tonu aşan her 20 bin ton için de ilave 250 bin TL, asgari ödenmiş sermayeye sahip olması gerekir.

Tartım makbuzu ve ürün senedi

MADDE 7 – (1) Yönetmelikte belirtilen bilgilere ek olarak:

a) Tartım makbuzunda, pamuğun hasat dönemi ve menşei ile çırcır prese fabrikası sicil ve parti nosuna,

b) Ürün senedinde ise;

1) Pamuğun çırcırlama şekli, grubu, sınıfı, tipi veya standardına,

2) Pamuğun yıl olarak hasat dönemi ve menşeiine,

3) Diğer pamuklarla karıştırılmadan ayrı depolanan pamuklarda çırcır işletmesinin sicil nosu ve ambalaj koduna,

4) Linter veya lif döküntüsü pamuklarda, açık ve görünür bir şekilde "linter pamuk" veya "lif döküntüsü pamuk" ibaresine,

ilişkin bilgiler yer alır.

Pamuğun depolanması ve blok ürün senedi

MADDE 8 – (1) Çırcırlanarak elyafları tohumdan ayrılan, bitki artıkları ile diğer yabancı maddelerden temizlenen ve balyalar halinde preselenen pamuklar depolanır. Nem içeriği, %8,5'in üzerinde ve brüt ağırlığı 190 kg'ın altında olan preselenmiş pamuklar depolanmaz.

(2) Depolama şartları uygun olmayan, sağlığı olumsuz etkileyecek düzeyde bulunan, standart dışı olan ve mevzuatta öngörülen diğer hususlara uygun olmayan pamuklar, lisanslı depolara alınmaz.

(3) Mevzuatına uygun olarak tartım işlemi ile analiz ve sınıflandırması yapılmış pamuklar lisanslı depoya kabul edilir. Pamuklar, tartım ve analiz yapıldıktan sonra, depolanmış pamuklardan ayrı olarak bunlar için ayrılmış farklı bölümlere konulabilir.

(4) Depolanan her bir balya için ayrı bir ürün senedi düzenlenir. Mudinin talebi ve lisanslı depo işletmesinin kabulü halinde, birden çok balyayı içeren parti halindeki pamuklar için blok halinde tek ürün senedi düzenlenebilir. Bu durumda, blok ürün senedi üzerine parti pamuğun kaç balyadan oluştuğu ve toplam ağırlığı yazılır.

Pamuğun bekletilmesi ve lisanslı depoya geçici olarak kabulü

MADDE 9 – (1) Pamuk, nitelik ve kalitesinin bozulmaması için gerekli tedbir ve önlemlerin alınması kaydıyla, zorunlu hallerde depolama öncesinde açık alanda on gün, sundurma altında ise yirmi gün bekletilebilir.

(2) Pamuk, depolama amacından ziyade nakletme veya bir işletmede kullanılmak üzere kısa süreli muhafaza etme gibi amaçlarla lisanslı depoya en fazla 90 günü geçmeyecek şekilde geçici olarak kabul edilebilir. Bu durumda lisanslı depo işletmesi, pamuk sahibiyi kendisi arasında yaptığı özel sözleşme çerçevesinde pamuğu depolar ve depo ücret tarifesinden farklı olarak ücret talep edebilir. Ancak, bu şekilde kabul edilecek pamuk miktarı, pamuğun depolama döneminin başlangıcını takip eden ilk üç ay içinde merkez veya şubede pamuk için tahsis edilen depolama kapasitesinin yüzde onunu geçemez. Bu fıkrada belirtilen geçici depolama süresi, gerekli görülmesi halinde genel olarak veya lisanslı depo işletmesi bazında Bakanlıkça en fazla yarısı oranında arttırılıp azaltılabilir.

(3) İkinci fıkraya göre geçici olarak kabul edilen pamuğa ilişkin ürün senedi düzenlenmez. Ancak, bu pamukların lisanslı depoda geçici olarak bulundurma amacı ortadan kalkarsa veya geçici depolama süresi aşırsa ürün senedi düzenlenir.

(4) Geçici olarak depoya kabul edilen pamuk, ürün senedi düzenlenen pamuklardan ayrı olarak depolanır. Pamuğun geçici olarak depolandığı, hem senedi hem de kayıtlarda gösterilir. Kayıtlarda, pamuğun ağırlığı ile varsa yetkili sınıflandırıcılarca yapılan analiz sonucuna ilişkin bilgiler de yer alır.

(5) Bekletilen ve geçici olarak depoya kabul edilen pamuklara ilişkin pamuk sahibi ve lisanslı depo işletmesi arasında çıkan ihtilaflar, aralarındaki sözleşme ve genel hükümlere göre çözülür.

Pamuğun depolara yerleştirilmesi ayrı depolanması ve teslimi

MADDE 10 – (1) Aynı yıl ürünü pamuk; grup, tip, sınıf ve derecesine göre tahsis ve tasnif edilmiş, numaralanmış lisanslı depo ünitelerinde grup, tip, sınıf ve derecesi aynı olan pamuk ile karıştırılarak depolanır.

(2) Pamuk, mudinin talebi ve lisanslı depo işletmesinin kabulü halinde, diğer pamuklar ile karıştırılmadan orijinal hali korunarak ayrı olarak depolanabilir. Bu durumda pamuk, ayrı ünitelere konular ve diğer pamuklarla karıştırılmadan açık şekilde ve fark edilebilir şekilde işaretlenir. Ayrı depolanan pamukların depodaki yeri kayıtlarda açık şekilde gösterilir.

(3) Diğer pamuklarla karıştırılmadan aynen depolanan pamuklar, aynı orijinal haliyle; aynı grup, tip, sınıf ve derecedeki diğer pamuklarla karıştırılarak depolanan pamuklar ise ilk giren ilk çıkar metoduyla mudilere teslim edilir.

Pamuğun standart net ağırlığı, prim ve indirim tarifesi

MADDE 11 – (1) Karıştırılarak depolanan pamuklarda, her balyanın standart net ağırlığı ürün senedinde 220 kg olarak gösterilir ve pamuğun bu şekilde depolandığı belirtilir. Bu pamukların lisanslı depoya kabulünde veya geri alınmasında aşağıdaki şekilde hareket edilir:

a) Depoya kabul edilen balyanın, standart net ağırlığın altında olması halinde mudi tarafından lisanslı depo işletmesine, üzerinde olması halinde ise lisanslı depo işletmesi tarafından mudiyeye aradaki ağırlık farkından doğan bedel pamuğun depoya kabul edildiği tarihte o pamuğa ilişkin borsada oluşan ortalama fiyat baz alınarak ödenir.

b) Depodan geçen balyanın, standart net ağırlıktan fire oranı düşüldükten sonra bulunan ağırlığın altında olması halinde lisanslı depo işletmesi tarafından mudiyeye, üzerinde olması halinde ise mudi tarafından lisanslı depo işletmesine aradaki ağırlık farkından doğan bedel pamuğun depodan geri alındığı tarihte o pamuğa ilişkin borsada oluşan ortalama fiyat baz alınarak ödenir.

(2) Karıştırılarak depolanan pamuklarda ortaya çıkabilecek küçük kalite farklılıkları prim ve indirim tarifesine göre tazmin edilir.

(3) Pamuğun mudiyeye tesliminde küçük kalite farklılıkları çıkmış ve bunlar prim ve indirim tarifesindeki oranları aşmamış ise, prim ve indirim tarifesindeki kabul edilebilir sınırlar içindeki değerlere göre;

a) Mudinin lisanslı depodan teslim aldığı pamuk, teslim ettiği kaliteyi çıkar ise, mudi tarafından pamuğun niteliğine göre teslim tarihinde borsada oluşan ortalama fiyat baz alınarak, lisanslı depo işletmesine kalite farklılığından doğan fiyat farkı indirim tarifesi olarak ödenir.

b) Mudinin lisanslı depoya teslim ettiği pamuk, teslim aldığı kaliteyi çıkar ise, lisanslı depo işletmesinin tarafından pamuğun niteliğine göre teslim tarihinde borsada oluşan ortalama fiyat baz alınarak, mudiyeye kalite farklılığından doğan fiyat farkı prim olarak ödenir. Balyaların numaralandırılması

MADDE 12 – (1) Pamuk balyaları, pamuğun karışmasına mahal vermeyecek, kolayca görülebilecek ve silinmeyecek bir şekilde belirli bir sistematığe göre numaralandırılır. Bakanlık, numaralandırmanın nasıl yapılacağı konusunda standart bir düzenleme yapıp zorunlu uygulamaya koyabilir.

Pamuğun korunması

MADDE 13 – (1) Lisanslı depo işletmesi, lisansı sakıya alınmış bile her zaman, sorumluluğu altında bulunan pamuğun muhafazasında gerekli dikkati ve özeni gösterir.

(2) Depo her zaman temiz olmalı ve pamuk yangın tehlikesini artıran ve sağlıklı muhafazasını engelleyen saman, çöp ve madde birikimleri ile yüksek sıcaklık ve aşırı nemden korunmalıdır.

(3) Pamuğa zarar verecek hale gelmiş depolar, gerekli tadilatlar yapıncaya ve pamuğun bozulmadan sıhhatli şekilde depolanmasına elverişli hale getirilinceye kadar kullanılmaz.

Pamuğun azami depolama süresi

MADDE 14 – (1) Pamuk, iki dönem halinde, hasat döneminden itibaren azami 24 ay süreyle lisanslı depolarda depolanabilir. Bir dönemde depolanan pamuğun ikinci dönemde de depolanabilmesi için ilk dönem sona ermeden en çok bir ay önce pamuğun yeniden analiz edilmesi ve yeni analiz değerlerine göre o pamuk için yeni bir ürün senedinin düzenlenmesi gerekir.

(2) Pamuğun hasat dönemi, balya üzerindeki etiket bilgilerinden tespit edilir.

(3) Pamuğun depolama döneminin başlangıç ve bitiş tarihleri, uygulama göz önünde bulundurularak Bakanlıkça belirlenir.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Gümrük ve Ticaret Bakanı yürütür